	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2023
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	30.11.2023 ж.
		Бет. 1-15

«БЕКІТЕМІН»

Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ
ұлттық өнер академиясы

Қабылдау комиссиясының төрағасы

 А.Жудебаев

(Ғылыми кеңестің 02.05.2024 жылғы
отырысының №10 хаттама шешімі)

**7M02188 - «СӘНДІК ӨНЕР»
БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ БОЙЫНША МАГИСТРАТУРАҒА
ТҮСУ ЕМТИХАНЫНЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ**

Алматы
2024

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2023 30.11.2023 ж.
	Түсу емтиханының бағдарламасы нормативтік құжат түрі	Бет 2-15

1.ӘЗІРЛЕНДІ

Беристенов Ж.Т. философия ғылымдарының кандидаты, ЖАК профессор.
Базарбаева Р.Е. ЖАК профессор.

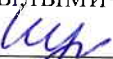
2. ТАЛҚЫЛАНДЫ

«Сәндік өнер» кафедрасының отырысы
Хаттама № 8 «10» 04 2024ж.
«Сәндік өнер» кафедрасының меңгерушісі

Талдыбаева А.С.

3.КЕЛІСІЛДІ

Ғылыми жұмыстар жөніндегі проректор Халыков К.З.

ЖОО кейінгі білім берудің ғылыми-зерттеу
орталығының басшысы Кульшанова А.А.

ЖОО кейінгі білім беру
бөлімінің басшысы Тлеулинова Ж.А.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ
ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ
ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ
ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ

Түсу емтиханының бағдарламасы
нормативтік құжат түрі

Ф 017-1.113-2023

30.11.2023 ж.

Бет. 3-15

Магистратура бойынша қабылдау емтиханының бағдарламасы жоғары білім берудің осыған дейінгі деңгейі (бакалавриат) бағдарламасының көлеміне сай құрастырылған.

«Сәндік өнер» білім беру бағдарламасы магистратураға қабылдау келесі бағыттар бойынша білім алғандарға рұқсат етіледі:

5B041300 - Кескіндеме; («Станоктік кескіндеме»)

5B041300 – Кескіндеме;

(«Монументалды кескіндеме»)

6B02135 - Кескіндеме; («Станоктік кескіндеме»)

6B02136- Кескіндеме; («Станоктік кескіндеме»)

6B02136- Кескіндеме; («Монументалды кескіндеме»)

6B02185 - Кескіндеме; («Станокті кескіндеме, Монументалды кескіндеме»)

5B041500 – Мүсін

6B02186-Мүсін

5B041400 – Графика,

6B02187 – Графика; («Кітап графикасы»)

5B042100 – Дизайн

5B042000 – Сәулет өнері

6B02190 – Дизайн; («Саулеттік дизайн») («Графикалық дизайн») («Ланшафттық дизайн») («Өнеркәсіптік дизайн»)

6B02197 – Мода, дизайн; («Мода и дизайн костюма»)

6B02190 - Мода, дизайн; («Дизайн»)

6B02197 – Сән және дизайн; («Театр және кино костюмінің дизайн»)

6B02193 - Сахна костюмі

6B02189 - Сән және дизайн

5B041000 – Сценография

5B010700 – Бейнелеу өнері және сызу

5B040600 – Анимация

Артықшылық беріледі:

• Бейін бойынша кәсіби немесе ғылыми-педагогикалық жұмыс тәжірибесі бар тұлғаларға;

• Бейіні бойынша ғылыми жарияланымдары бар, ғылыми-зерттеу жұмыстары конкурстарының жүлдегерлері мен лауреаттарына;

• Бейін бойынша маңызды шығармашылық жобалардың авторларына, халықаралық және республикалық шығармашылық конкурстардың жүлдегерлері мен лауреаттарына;

• Шетел тілін еркін немесе жоғары деңгейде меңгерген тұлғаларға.

Бейіндік бағыттағы магистратураға жолдама бейіні бойынша 10 жылдан астам жұмыс өтілі бар, сондай-ақ олардың басшылығымен түрлі наградалары, іске асырылған арт-жобалары бар мамандардан құжаттар қабылданады.

7M02188 - «СӘНДІК ӨНЕР» БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНА ОҚУҒА ТҮСУШІЛЕРГЕ ҚОЙЫЛАТЫН НЕГІЗГІ ТАЛАПТАР

1. Магистратураға түсуші:

Түсінігі болу керек:

-өзінің болашақ мамандығының мәні мен әлеуметтік маңызы, қызметінің нақты саласына нықтайтын пәндердің маңызы, олардың бір тұтас білім жүйесіндегі өзара байланысы, креативті индустриялардың ерекшеліктері, шығармашылық жұмысты жобалап іске асыру туралы;

- бейнелеу өнері тарихының мазмұны туралы,
- композицияның негізгі заңдылықтары туралы,
- түс теориясы туралы,
- ғылымның дамуындағы негізгі кезеңдердің негізгі жетістіктері және оқыту әдістемесі туралы білімге ие болуы керек.

Білуі керек:

- ғылымның жалпы мазмұны және даму кезеңдерінің негізгі жетістіктері мен оқыту әдістері туралы түсініктерінің болуы;
- шығарманы талдап, түсіндіріп және маңызды аспектілерге назар аударуы;
- әртүрлі тарихи дәуірде көрінетін өнердің, көркем шығармашылықтың ғылыми, философиялық, мәдениеттанулық және еидеологиялық негіздерді;

Түсінуі керек:

- Ұлттық өнер тарихын бағалаудың әртүрлілігін, дәйекті мәліметтер арқылы өз көзқарастарын тұжырымдауды;
- дәстүрлі және заманауи техникаларды, материалдар мен құралдарды қолдана отырып, өнердің әртүрлі түрлерімен жанрларында бейнелер жасаудың жалпы заңдары мен әдістерін.

Меңгеруі керек:

- кәсіби қызметтің жалпы методологиясымен кәсіби шығармашылықты дамытуды;
- жаңа техникалық құралдар, Интернетке қосылу әрдайым жұмыс істеу және оқу қабілетіне ие болу;
- Ғылыми аппараттың көркем және ғылыми жүйесін құра алуы;
- Заманауи техникамен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру, кәсіби қызмет саласында нанатехнологияларды қолдана білу.

Құзіретті болу керек:

- заманауи технология саласын меңгеруде;
- заманай бейнелеу өнерінің жаңа стильдік бағыттары мәселерінінде
- Өнер тарихының жүргізіліп жатқан эксперименттерін дәлелдеу мүмкіндігінде;
- ғылыми зерттеулерге талдау жасау мүмкіндігі. Автордың өз позициясын қорғай білуінде.

2. Қабылдау емтиханына

«Магистратурамен PhD докторантураға қабылдау туралы Ережеге» сәйкес келесі емтихан түрлері кіреді:

- жазбаша эссе (ғылыми-педагогикалық бағыт);
- коллоквиум (бейіндік бағыт);
- реферат қорғау. Реферат базалық пәндер кешені негізде дұрылынып ұсынылған тақырыптардың бірі немесе түсушінің еркін тақырыбы бойынша алдын ала орындалады.

II. ЭССЕ ТАҚЫРЫПТАРЫ (ғылыми-педагогикалық бағыт)

1. Қазақ ою өрнектері мәдени феномен ретінде.
2. Ежелгі Сақтар өнерінің дүниетанымдық қыры.
3. Ұлттық сәндік қолданбалы өнеріндегі дәстүр мен жаңашылдық.
4. Тәуелсіз Қазақстанның сәндік өнеріндегі ұлттық ізденістер (көркем тоқыма, көркем керамика, зергерлік бұйымдар жасау).
5. Қазақстан сәндік қолданбалы өнерінің көркемдік даму бағыттары.
6. Сәндік қолданбалы өнердегі ұлттық ерекшелік.
7. Сәндік қолданбалы өнердегі шығармашылық мектеп қалыптастыру мәселесі
8. Ұлттық сананы қалыптастырудағы дәстүрлі көркемөнердің орын.
9. Тәуелсіз Қазақстан сәндік қолданбалы өнеріндегі жастар шығармашылығы.
10. Сәндік қолданбалы өнерді дамытудағы заманауи цифрлық технологияның мүмкіндіктері.
11. Ежелгі сақ өнерін дамытудағы ізденістердің мәні.
12. Қазақ зергерлік өнерінің ұлттық ерекшелігі.
13. Ою мен рәміздердің сәндік өнерде қолдану рөлі.
14. Қазақ әскери өнерінің көркем рәміздік белгілері.
15. Қазақ сәндік өнерінің ерекшеліктері және оның заманауи дизайндағы қолданылуы.
16. Ұлттық көркем киіз өнеріндегі стилдік ізденістер.
17. Қазақ сәндік өнеріндегі ши өнерінің қазіргі дамуы.
18. Қазақ ою-өрнегінің семантикалық мазмұны.
19. Шығарманың көркемдік мәнерлілігі үшін түс схемасындағы шығармашылық композициялар.
20. Сәндік қолданбалы өнерді дамытудағы инновациялық тәсілдер.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі

1. Моран А. История декоративно-прикладного искусства. М., 1982.
2. Орнамент всех времен и стилей. В2-хт. М.: арт-Родник, 2002.
3. Федоров-Давыдов Г. А. Искусство кочевникови Золотая роды. М.: Искусство, 1976.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2023 30.11.2023 ж.
	Түсу емтиханының бағдарламасы нормативтік құжат түрі	Бет. 6-15

4. Байжигитов Б.К. Бейнелеу өнеріндегі философиялық проблемалар. Алматы; ғылым, 1988
5. Козлов В.Н. «Основы художественного оформления текстильных изделий» Учебник для ВУЗов, Москва, Легкая и пищевая промышленность 1981
6. Козлова Т.В. Культура современного костюма. М., 1977.
7. Маргулан А., «Казахское Декоративно-Прикладное искусство том I, II, III»
8. Акишев К., «Древнее золото Казахстана», Алматы: өнер, 1993
9. Ибраева К.Т., «Казахский орнамент», Алматы: өнер, 1994г.
10. Соколова Т. Орнамент-почерк эпохи. Л., 1972.
11. Соколов А.Н. Теория стилей. М., 1968.
12. Прусс И. Е. Западно европейское искусство XVII века. Москва; Дрезден, 1974.
13. Каган М.С. О прикладном искусстве, Л., 1961.
14. Герчук Ю. Что такое орнамент-Декоративное искусство, 1978, 1, с. 29-31.
15. Аксенова, А.С. История искусств. Просто важно. Стили, направления и течения [Текст] / Алина Сергеевна Аксенова.- М.: Эксмо, 2020.- 208 с.
16. Әнесова, Ү. Әлемнің тілдік бейнесіндегі символдар жүйесі [Мәтін] / Ү. Әнесова.- Алматы: Қазақ тілі, 2019.- 232 б.
17. Тохтабаева, Ш.Ж. Этнокоды в декоративно-прикладном искусстве казахов [Текст] / Ш.Ж. Тохтабаева.- Алматы: Ғылым ордасы, 2017.- 124 с.
18. Казахский традиционный орнамент в современном изобразительном искусстве Казахстана [Текст] / коллективная монография.- Алматы: ИЛИ МОН РК, 2017.- 280 с. CD-ROM
19. Қазақ оюының ғарышы [Мәтін] = Космос қазақ орнаменті: Қазақстан бейнелеу өнеріндегі ұлттық ою-өрнек дәстүрі.- Алматы: ОҮу art Gallery, 2018.- 200 б.
20. Қожабаев, Е. Қазақ оюлары [Мәтін] = Казахские орнаменты: Тәңіршілік мәдениетінің пиктограммалары және олардың модульдерін заманауи дизайн бойынша үйлестіру тәсілдері / Ерлан Қожабаев.- Алматы: Мектеп, 2015.- 344 б.
21. Рудковский, И.В. Андроновская орнаментика в контексте системы образующихся инвариантов [Текст]: монография / И.В. Рудковский.- Алматы: Институт Археологии Маргулана А.Х., 2013.- 192 с.
22. Ғалымжанов, Ә.С. XX ғасырдың екінші жартысы - XXI ғасырдың басындағы қазақ кескіндемесінің тұжырымдамалық негіздері [Мәтін] / Әсия Сағдықызы Ғалымжанов.- Алматы: Нур-Принт, 2019.- 252 б.
23. Вельфлин, Г. Основные понятия истории искусств [Текст]: Проблема эволюции стиля в новом искусстве / Генрих Вельфлин; пер с нем. А.Франковского.- СПб.: Азбука, Азбука-Аттикус, 2019.- 352 с.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2023 30.11.2023 ж.
	Түсу емтиханының бағдарламасы нормативтік құжат түрі	Бет. 7-15

II. Пән атауы және олардың негізгі бөлімдері

1. «Бейнелеу өнері тарихымен теориясы» пәні

Көркем шығарманы толық мәнді түйсіне білуге тәрбиелейтін пәндердің бірі–

«Бейнелеу өнерінің тарихы мен теориясы». Себебі өнер тарихы сабағының мақсаты студенттерге бейнелеу өнерінің тарихи және теориялық даму процесі жөнінде тереңірек білім алып, көркем шығарманы талдауға және ол туралы өз пікірін сауатты жеткізе білуге үйрету.

Теориялық мәселелерді талдау барысында сонымен бірге мынадай проблемаларға көңіл бөле отырып, міндеттер қояды:

- бейнелеу өнер (кескіндеме, графика, мүсін өнері) мен бейнесіз, пластикалы-кеңістіктік өнер(колөнері, дизайн, сәулетөнері), жалпы өнер түрлерінің ажыратылуы мен жіктелуі арасындағы сипаттық айырмашылықтарға мән беру және осы ерекшеліктерді жеке проблема ретінде қарастыра отырып, салыстырмалы талдаулар жасау;

- көркемөнердің синтездік қасиетін ескеру: мәдени құбылыстың ұлттық сипаты, форма мен образдың табиғи үйлесімділігі, уақыт ырғағында шындалып, тарихи бейімделудің негізінде рухани, мәдени, діни, дүниетанымдық және психологиялық, әлеуметтік тәжірибелерге байланысты қалыптасады.

«Бейнелеу өнері тарихы мен теориясы» пәні бойынша емтихан сұрақтары:

1. Есіктен табылған «Сақ алтын»-адамының қазақ руханиятындағы маңызы.
2. 1960-жылдардағы Қазақстан суретшілерінің шығармашылықтарындағы ұлттық стильдік ізденістері.
3. Қазақстандағы Кеңестер одағы кезеңіндегі бейнелеу өнерінің дамуы.
4. Сақтар өнерінің көркемдік ерекшелігі.
5. Қазақтың ұлттық қолданбалы өнерінің ерекшелігі.
6. Қазақтың дәстүрліколөнері және оның ерекшелігі.
7. XX ғасырдағы қазақтың сәндік қолданбалы өнерінің дамуы.
8. Бейнелеу өнеріндегі авангардизмнің пайда болуы.
9. Тәуелсіз Қазақстан көркемөнерінің даму ерекшелігі.
10. Қазақтың белгілі Сәндік қолданбалы өнер шеберлерінің шығармашылық жетістіктері.
11. Ежелгі Рим көркемөнері.
12. XX ғасырдағы Батыс Еуропа көркемөнері.
13. Импрессионизм және Постимпрессионизмнің өнердегі жаңашылдығы.
14. Ежелгі Грек көркемөнерінің тарихи маңызы.
15. Романтизм мен Реализмнің көркемөнерде пайда болуы.
16. Ежелгі Шумер көркемөнерінің рәміздік мағынасы.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2023 30.11.2023 ж.
	Түсу емтиханының бағдарламасы нормативтік құжат түрі	Бет. 8-15

17. Ежелгі Египет көркемөнерінің рәміздік мағынасы.
18. Қазақстанның көркемөнеріндегі модернизм мен постмодернизмнің дамуы.
19. Академизммен классицизмнің даму ерекшелігі.
20. Көркемөнердегі стильмен ағымдар.
21. Ислам өнеріндегі ренессанс кезеңі.
22. Ежелгі Қытай көркемөнерінің ерекшелігі.
23. Қазақ ою-өрнектерінің көркемөнерде қолдану аясы.
24. Қайта өрлеу дәуіріндегі мүсін көркемөнері.
25. Ежелгі Үнді көркемөнері және оның Ұлы Моголдар кезеңіндегі өнерінің ерекшелігі.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

1. Лободанов, А.П. Семиотика искусства: история и онтология [Текст]: Учебное пособие / А.П. Лободанов.- 2-е изд.- М.: Московский университет, 2013.- 680 с.- (Классический университетский учебник).
2. Моран А. История декоративно-прикладного искусства. М., 1982.
3. Соколов Т.М. Орнамент–почерк эпохи. Л.: Аврора, 1972.
4. Орнамент всех времен и стилей. В2-хт. М.: арт-Родник, 2002.
5. Пюевев Д. Орнамент кочевых народов // ДИСССР. 1971. 8
6. Федоров-Давыдов Г.А. Искусство кочевникови Золотая роды. М.: Искусство, 1976
7. Байжигитов Б.К. Бейнелеу өнеріндегі философиялық проблемалар. Алматы; ғылым, 1988
8. Козлов В.Н. «Основы художественного оформления текстильных изделий» Учебник дл ВУЗов, Москва, Легкая и пищевая промышленность 1981
9. Козлова Т.В. Основы художественного проектирования изделий из кожи. М., 1975.
Козлова Т.В. Культура современного костюма. М., 1977.
10. Козлов В.Н. Моделирование женского платья из ткани с рисунком полос. М., 1961.
11. Маргулан А., «Казахское Декоративно-Прикладное искусство том I, II, III»
12. Акишев К., «Древнее золото Казахстана», Алматы: өнер, 1993
13. Ибраева К.Т., «Казахский орнамент», Алматы: өнер, 1994г.
14. Прусс И. Е. Западно европейское искусство XVII века. Москва; Дрезден, 1974.
15. Каган М.С. О прикладном искусстве, Л., 1961.
16. Герчук Ю. Что такое орнамент-Декоративное искусство, 1978, 1, с 29-31.
17. Шубников А.В., Копчик В.А. Симметрия в науке и искусстве. Л., 1972.
18. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. М., 1974.
19. Розенблюм Е. Художник в дизайне. М., 1974.
20. Шугаев В.М. Орнамент на ткани. М., 1969.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2023 30.11.2023 ж.
	Түсу емтиханының бағдарламасы нормативтік құжат түрі	Бет. 9-15

21. Борисовский Г.Б. Красота и стандарт. М., 1968.

22. Раппопорт С.Х. Неизобразительные формы в декоративном искусстве. М., 1968.

2. «Түс теориясы» пәні

Түр-түстің сыры мен қазірде көптеген—физиология, психология, химия, лингвистика және өнертану, тұстану сияқты ғылым салалары айналысуы оның табиғатының күрделілігін көрсетеді. Түр-түстің табиғатын білу, құрамын, эталонын анықтау, қабылдау—барлық салаға, соның ішінде білім беру саласына да қажетті, практикалық маңызы зор проблема.

Сондықтан бұның бәрі түр-түсті ғылымның бүгінгі қол жеткен табыстарына сүйене отырып зерттеп, талдауды қажет етеді.

Суретшінің құзырында ғажайып табиғаттың әр түрлі түстік реңін дәл бере алатындай бояулар жоқ. Бірақ кәсіби мамандар түстердің өзара байланысы жөніндегі терең теориялық білімдерді қолдана отырып және көзбен қабылдау ерекшелігіне сүйене отырып, бейнелеудің міндеттерін шешеді. Сондықтан жас суретшінің әр заттың табиғи түсін бере алмауы айқын болады, яғни оның заттың әрбір түсін бейнелеудегі әрекеті мүмкіншілігінің аздығы айқын бола бастайды.

Бұл бағдарлама суретшінің творчестволық және композициялық жұмыстарында тұтастықты қалыптастырады және студенттердің көркем-образды қойын өсіреді, творчестволық ізденістерін дамытады. Оқу кезінде студент көркем-сурет тілдерінің маңызды және негізгі жақтары мен таныса отырып, кескіндік бейнелеу заңдылықтары, композициялық ойлау қабілеті, эмоционалды-қамту жүйесі туралы білім алады.

Жалпы бағдарламаның мақсаты - кескіндемені студенттердің меңгеруі, көркем-суреттік ойының дамуы, өзіндік бейнелеп жазу манерасының пайда болуы, майлы бояу, акварель, темпера, гуашь бояуларының әдіс-тәсілдерін үйренуі, жеткілікті деңгейде білімалуы, болашақта білікті шебер суретші болуына көмектеседі.

«Түс теориясы» пәні бойынша емтихан сұрақтары

1. Ахроматикалық түс.
2. Хроматикалық түс.
3. Монохромды түс.
4. Түстегі колорит түсінігі.
5. Ұлттық түс туралы түсінік.
6. Діни түстердің мағынасы.
7. Түстердің карама қарсылығы.
8. Жақын түстер.
9. Түстердің әсері мен мағынасы.

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ
ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ
ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ
ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ**

Түсу емтиханының бағдарламасы
нормативтік құжат түрі

Ф 017-1.113-2023

30.11.2023 ж.

Бет. 10-15

10. Түстердің психологиялық әсері
11. Монохромды түс және оның шығармаларда қолданылуы.
12. Картинадағы Көркем образдың қалыптасуындағы түстің ролі.
13. Туысқан түстер үндестігі.
14. Қарама қарсы түстердің үйлесуі.
15. Түстердің психологиялық әсері мен арттерапиялық қасиеттері.
16. Қарама қарсы түстердің қайшылығы.
17. Түстердің психоэмоционалды әсері.
18. Негізгі түстер және оның үйлесімі.
19. Ньютонның түс зерттеуінің маңызы.
20. Түстердің семантикасы.
21. Қосымша түстер.
22. Түсті қабылдау психологиясы .
23. Дизайнның дамуының түстерді зерттеудегі ролі.
24. Қарама-қарсы және қосымша түстер.
25. Живописьтілік түсінігі.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

- 1..Омельяненко, Е.В. Цветоведение в колористика [Текст]: Учебное пособие / Е.В. Омельяненко.- 3-е изд., испр. и доп.- СПб: Лань, Планета Музыки, 2014.- 104 с.-
2. Моллика, П. Теория цвета: Настольный путеводитель: от базовых принципов до практических решений [Текст] / П. Моллика; Пер. с англ. Д.А Прокофьева.- М.: КоЛибри, Азбука-Аттикус, 2021.- 64 с.
3. Ломов, С.П. Цветоведение [Текст]: учебное пособие / С.П. Ломов, С.А. Аманжолов.- М: Изобразительное искусство, 2015.- 144 с.+CD.
4. Бесчастнов, Н.П.Цветная графика [Текст]: Учебное пособие / Н.П. Бесчастнов.- М: ВЛАДОС, 2014.- 176 с.+48.
- 33.
5. Рескин, Д. Теория красоты / Джон Рескин.- М: Рипол Классик, 2019.- 288 с.
6. Ходж, С. Главное в истории искусств: Ключевые работы, темы направления, техники / Сьюзи Ходж; пер с англ Е. Дубровский.- М.: Манн, Иванови Ферберг, 2019.- 224 с.
7. Бикташева, Н.Р.
Технический рисунок специальность "дизайн костюма" [Текст]: Учебно-методические пособие / Н.Р. Бикташева.- СПб: Лань, Планета Музыки, 2016.- 152с.
8. Поморов, С.Б. Живопись для дизайнеров и архитекторов [Текст]: Учебное пособие / С.Б. Поморов, С.А. Прхоров, А.В. Шадурин.- СПб: Лань, Планета Музыки, 2015.- 104 с.ил.
9. Калмыкова, Н.В. Дизайн поверхности [Текст]: Композиция пластика графика

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ
ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ
ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ
ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ

Түсу емтиханының бағдарламасы
нормативтік құжат түрі

Ф 017-1.113-2023

30.11.2023 ж.

Бет. 11-15

- колористика / Н.В. Калмыкова, И.А. Максимова.- М: КДУ, 2015.- 154 с.
10. Ломов, С.П. Цветоведение [Текст]: учебное пособие / С.П. Ломов, С.А. Аманжолов.- М: Изобразительное искусство, 2015.- 144 с.+CD.
11. Луговой, В.П. Технология изготовления ювелирных и художественных изделий [Текст]: Учебное пособие / В.П. Луговой.- Ростов н/Д: Феникс, 2018.- 502 с.
12. Лагутенков, А.А. Драгоценные камни. Ювелирные секреты [Текст] / А.А. Лагутенков.- М: АСТ, 2018.- 192 с.
13. Плеханова, Е.О. Словарь костюма, текстильного и ювелирного искусства [Текст]: Учебное пособие / Е.О. Плеханова.- 3-е изд., стер.- СПб: Лань : Планета музыки, 2021.- 168 с.
14. Долгих Н.Н. Цветоведение и колористика: учебно-методическое пособие / Долгих Н.Н. — Томск — Издательский Дом ТГУ, 2016. — 196 с.

3.«Композиция негіздері» пәні

«Композиция негіздері» курсы – студенттерге көркемдік-шығармашылық білім беру жүйесінің негізгі бөлімі. Композициялық жұмыста – суретші қоршаған орта құбылыстарын көркем сезініп орналастыра білуді үйренеді. Бейнелеу өнерінің әртүрлі түрлері композицияны өзіндік арнайы көркемдік мәдениетпен бейнелейді. Қолданбалы сәндік безендіру өнерінде нақтылықты бейнелегенде образдылықжәне сәндік суретпен көрсетеді. Композициялық көрініс–бірінші ден арнайы композициялық білімді талап етеді. Қолданбалы-сәндікөнерінің жалпы облысы гобелен, кілем, мата, ши, киіз, жібек матадағы сурет,орамалдар мен тағы басқа тоқыма бұйымдарды, қыш, ағаша, зергерлік бұйымдарды ұсынады. Сәндік өнер бұйымдарды жаңа өмір талабына сай безендіре білу керек. Сәндік суреттердің жаңаша туындауы мәдениеттің дамуына негізгі творчестволық қадамы болып табылады. Осы проблеманы шешуге оқу процессінде творчестволық композициялық жұмыс негізгі орын алады. Сәндік өнерінің ою-өрнек композициясын үйрету «Композиция негіздері» базистік білімінен басталады.

«Композиция негіздері» пәні бойынша емтихан сұрақтары.

- 1.Ою-өрнек өнерінің заңдары мен заңдылықтары.
- 2.Динамикалы композицияның ерекшелігі.
- 3.Статикалы композицияның ерекшелігі.
4. Өрнектіңзаңдылықтарға бағыну ерекшелігі.
- 5.Композициядағыконтрастзаңдылықтары.
- 6.Қазақ ою-өрнегінің өзіндік ерекшелігі.
- 7.Оюлардың түрлері және композицияда орналасуы.
8. Композицияның стрктурасы

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2023 30.11.2023 ж.
	Түсу емтиханының бағдарламасы нормативтік құжат түрі	Бет. 12-15

9. Ою-өрнек өнеріндегі ырғақтың(ритм) рөлі.
10. Композицияның негізгі заңдары мен ережелері.
11. Композицияның негізгі заңдары.
12. Заттық ою-өрнек.
13. Композициядағы контраст пен бағыну заңы.
14. Композициядағы графикалық тәсілдер.
15. Ою-өрнектің жіктелуі және оның сипаттамасы.
16. Контраст ұғымы.
17. Композицияда метр ырғағын қолдану.
18. Сәндік өнердегі симметрия және асимметрия.
19. Композиция анықтамасы.
20. Динамикалық раппортты композициялар.
21. Ахроматикалық раппортты композициялар.
22. Ою-өрнектер композициясының тепе-теңдік заңы.
23. Ою-өрнектер мен рәміздердің айырмашылығы.
24. Сәндік-қолданбалы өнеркомпозициясының ерекшеліктері.
25. Сәндік өнердегі статика мен динамиканың ерекшеліктері.

III. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

1. Моран А. История декоративно-прикладного искусства. М., 1982. 71.
2. Соколов Т. М. Орнамент – почерк эпохи. Л.: Аврора, 1972.
3. Орнамент всех времен и стилей. В2-хт. М.: арт-Родник, 2002.
4. Федоров-Давыдов Г. А. Искусство кочевникови Золотая орды. М.: Искусство, 1976
5. Байжигитов Б. К. Бейнелеу өнеріндегі философиялық проблемалар. Алматы; ғылым, 1988
6. Козлов В. Н. «Основы художественного оформления текстильных изделий» Учебник дл ВУЗов, Москва, Легкая и пищевая промышленности 1981
7. Козлова Т. В. Основы художественного проектирования из делий из кожи. М., 1975.
8. Козлова Т. В. Культура современного костюма. М., 1977.
9. Козлов В. Н. Моделирование женского платья из ткани с рисунком полос. М., 1961.
10. Маргулан А., «Казахское Декоративно-Прикладное искусствотом I, II, III»
11. Акишев К., «Древнее золото Казахстана», Алматы: өнер, 1993
12. Ибраева К. Т., «Казахский орнамент», Алматы: өнер, 1994г.
13. Прусс И. Е. Западно европейское искусство XVII века. Москва; Дрезден, 1974.
14. Каган М. С. О прикладном искусстве, Л., 1961.
15. Герчук Ю. Что такое орнамент-Декоративное искусство, 1978, 1, с. 29-31.
16. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. М., 1974.

17. Розенблум Е. Художник в дизайне. М., 1974.
18. Шугаев В.М. Орнамент на ткани. М., 1969.
19. Алонов, Ю.Г. Композиционное моделирование. Курс объемно-пространственного формообразование в архитектуре [Текст] / Ю.Г. Алонов, Д.Л. Мелодинский.- М.: Академия, 2015.- 224
20. Әбдуалиева, Ш. Тоқыма өріліміне жетекшілік [Мәтін]: Оқу құрал / Ш. Әбдуалиева.- Алматы, 2013.- 190 б.
21. Муканов, М.Ф. Национальные художественные образы в искусстве современного казахского гобелена [Текст]: Учебное пособие. Краткий курс / Малик Флоберович Муканов.- Алматы: Fortress Каз НАИ им Т.К.Жургенова, 2019.- 156с.- (МКиСРК).
22. Тохтабаева, Ш.Ж. Этнокоды в декоративно-прикладном искусстве казахов [Текст] / Ш.Ж. Тохтабаева.- Алматы: Ғылым ордасы, 2017.- 124 с.
23. Қазақ өнері. Бес томдық [Мәтін]. Т 2. Халықтық және қолданбалы-сәндік өнер: Альбом. В трех языках / құраст. Қ. Мұратаев.- Алматы: Елнұр, 2013.- 176 б.
24. Объемно-пространственная композиция [Текст]: Учебник / под ред. Степанов А.В.- М.: Архитектура -С, 2014.- 256 с.
25. Кандинский, В. Точка и линия на плоскости [Текст] / Василий Кандинский; пер. с нем. Е.Козиной.- СПб.: Азбука, Азбука-Аттикус, 2018.- 240с.

I. РЕФЕРАТ ТАҚЫРЫПТАРЫ

Тақырыптар сәндік өнердің базалық пәндерінің кешені негізінде құрылған.

Білім беру бағдарламасы 7М02188 – «Сәндік өнер» (Көркем тоқыма)

1. Киізді көркемдеп өңдеудегі дәстүр жалғастығы және оны көркем дамыту мәселелері.
2. Сырмақ технологиясын заманғай сай көркемдеуші суретшілердің тәжірибелері.
3. Дәстүрлі ши өнерінің заманауи интерьердегі орны.
4. Суретші Сәуле Бапанованың киіз өнерін дамытудағы ролі.
5. Суретші Р. Базарбаева гобелендеріндегі түстік және композициялық ерекшеліктер.
6. Заманауи қазақстандық сәндік өнеріне үлес қосып келе жатқан жас гобеленшілердің шығармашылық әлеуеті.
7. Ши өнерін дамытудағы Райгүл Ахметжанованың шығармашылық ізденістері.
8. Суретші Б.Зәуірбекованың гобелен өнерін дамытудағы шығармашылық ізденістері.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2023 30.11.2023 ж.
	Түсу емтиханының бағдарламасы нормативтік құжат түрі	Бет. 14-15

9. 1960-жылдардағы монументалды гобеленнің дамуындағы Қ.Османовтың ішкі ғармашылық орына.
10. Отандық гобелен өнерінің дамуындағы жаңаша идеялар мен технологиялардың заманауи беталыстары.
11. Заманауи технологиялар арқылы киізден бұйымдар жасаудың жаңашыл идеялары.
12. Заманауи гобелендегі эмоциональдық интеллект мәселесі.
13. Заманауи гобелендегі модернизм стиліндегі ізденістер.
14. Заманауи көркем тоқыма мен киіз басу өнеріндегі трендтер мен жаңа технологиялар.

**Білім беру бағдарламасы 7M02188 – «Сәндік өнер»
(Ағашты көркемдеп өңдеу)**

1. Домбыра жасаушы қазақ шеберлерінің өзіндік мектептері.
2. Ұлттық образды өрнектерді заманауи ағаш бұйымдарда қолдану мәселелерінің өзектілігі.
3. Кәдесыйлар жасаудағы қазақ ағаш шеберлерінің көркемдік ізденістері.
4. Ағашты өңдеудің заманауи технологиясы және оны игерудің мәселелері.
5. Қазақ суретшілері арасындағы ағаштан монументалды панно жасаудағы көркемдік ізденістер.
6. Жолаушы Тұрдығұловтың музыка аспаб жасаудағы шеберлік мектебі.
7. Алтынбек Құмаровтың музыка аспабын жаңғыртудағы кәсіби ізденістері мен еңбектері.
8. Шебер Дәркембай Шоқпаровтың сәндік-қолданбалы өнерді дамытудағы рөлі.
9. Қазақ ағаш шеберлерінің әрлеудегі ұлттық технология негіздері.
10. Киіз үй жабдықтарындағы ағаш оюлары және оның көркемдік ерекшеліктері.

**Білім беру бағдарламасы 7M02188 – «Сәндік өнер»
(Зергерлік өнер)**

1. Қазақ ұлттық зергерлік өнері мәдени феномен ретінде.
2. Суретші-зергер Сержан Башировтың шығармашылығының көркемдік-эстетикалық ерекшеліктері.
3. Ұлттық өрнектерді зергерлік өнерде қолданудағы көркемдік ізденістер.
4. Ежелгі Сақ өнерінің образдарын заманға сай қолданудағы тәжірибелер.
5. Дәстүрлі зергерлік өнердің заманауи технологиямен ұштасуы.
6. Сақ өрнектерінің тарихи маңызымен олардың семантикасы.
7. Заманауи зергерлер шығармашылығындағы ұлттық стилистикалық ерекшеліктер.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2023 30.11.2023 ж.
	Түсу емтиханының бағдарламасы нормативтік құжат түрі	Бет. 15-15

8. Орта ғасырдағы Қазақ қару жарақтарындағы көркемдік ерекшеліктер
9. Сақ дәуіріндегі қаруларымен шағы мүсіндік пластика.
10. Қазақ зергерлік өнеріндегі Серік Рысбеков шығармаларындағы жаңашылдық.
11. Қазақ зергерлік өнеріндегі Амангелді Мұқажанов шығармаларының көркемдік ерекшеліктері.
12. Заманауи зергерлік брендтегі минимализм эстетикасы.

**Білім беру бағдарламасы 7M02188 – «Сәндік өнер»
(Көркем қыш)**

1. Орта ғасыр қала мәдениетіндегі қыш өнерінің көркемдік-эстетикалық ерекшеліктері.
2. Кәдесыйлар жасаудағы қазақ қыш шеберлерінің көркемдік ізденістері.
3. Қышты өңдеудің заманауи технологиясы және оны игерудің мәселелері.
4. Қыш шебері Ришат Кожахметовтің шығармашылығындағы жаңашылдық ізденістері.
5. Қыш өнерін заманауи монументалды және интерьерге лайықтау мәселелерінің өзектілігі.
6. Қола дәуір қыш өрнектерінің ерекшеліктері.
7. Кеңестік Қазақстандағы қыш өнерінің даму ерекшеліктері.
8. Қазақ қыш өнерінде қолданатын ұлттық өрнектердің өзіндік орыны.
9. Мүсінші Эдуард Казарян қыштарындағы монументалдық сипат.
10. Заманауи монументалды өнерде қышты қолданудың әдістері.